

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Lapin hyvinvointialueen asiantuntijalausunto

Hallituksen esitys eduskunnalle ambulanssikuljetusten ja ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudistamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksumuutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiantuntijanäkemyksemme hallituksen esitykseen (HE 66/2026 vp).

Pidämme hallituksen esittämää lakimuutosta perusteltuna, sillä nykyinen aika- ja kilometriperusteinen korvausmalli ei vastaa enää kaikilta osin nykyistä ensihoidon palvelutuotantoa. Rahoituksen tarkistaminen vuosittain hyvinvointialueiden hintaindeksin kehityksen mukaisesti sekä palvelutarpeiden muutosten huomiointi on kannatettavaa.

Haluamme tuoda esiin näkemyksemme seuraaviin asioihin:

1. Lapin hyvinvointialueen terveydenhuollon palveluverkkoa on karsittu taloudellisten sopeuttamistoimien seurauksena ja palveluita keskitetään edelleen merkittävästi. Tämän seurauksena ensihoitopalvelun vastuulla olevien kuljetusten määrä, ajallinen kesto sekä ajokilometrit lisääntyvät merkittävästi johtuen Lapin maakunnan pitkistä etäisyyksistä. Tämä aiheuttaa kustannustason nousua sekä valmiuden lisäämisen, että kuljetuskustannusten kasvun muodossa. Lisäksi hyvinvointialueella joudutaan tekemään ensihoidon kalustoinvestointeja valmiuden kasvattamiseksi ja ajoneuvokaluston uusimiseksi aktiivisen käyttöiän lyhentyessä, joka johtuu lisääntyvistä ajokilometreistä.
Esityksessä tulee huomioida edellä mainituista syistä kasvavat tuotanto- ja investointikustannukset. Esitetty korvaustaso tulee arvioida uudelleen ennen lain voimaan tuloa, huomioiden Lapin hyvinvointialueen palveluverkon supistuminen.
2. Hallituksen esityksessä oleva asukastiheyskerroin on suotuista Lapin harvan asutuksen näkökulmasta, mutta terveydenhuollon palveluverkon karsimisen johdosta lakiesityksessä esitetty rahoitustaso ei kata Lapin hyvinvointialueen ensihoitopalvelun

lisääntyviä kuluja. Lisäksi koko ajan kasvava Lapin matkailu aiheuttaa lisääntyvää kustannuspainetta ensihoitopalveluiden valmiuteen ja palveluiden käyttöön.

3. Hallituksen esityksen mukaan jatkossa ei olisi valtakunnallisesti normitettua kuljetuskustannusten korvausta (ns. sairaankuljetustaksa). Tämä voi mahdollistaa toisistaan poikkeavat laskutusperiaatteet eri hyvinvointialueiden välillä, joka voi aiheuttaa valtakunnallisesti ensihoidon kuljetuskustannusten ennustamatonta nousua tulevaisuudessa. Lisäksi ostopalveluna suoritettavien potilassiirtojen kustannustaso voi nousta.

Näkemyksemme mukaan tulisi edelleen olla valtakunnallisesti vahvistetut ensihoidon kuljetusten laskutusperiaatteet hyvinvointialueiden väliseen ja ostopalveluna toteutettuihin kuljetuksiin.

4. Lapin hyvinvointialueen pohjoisosissa tukeudutaan useita kertoja vuodessa Norjasta saatavaan lääkärihelikopteripalvelun apuun hätätilapotilaiden hoidossa. Mahdollinen rajat ylittävän laskutuksen muuttuminen voi aiheuttaa lisääntyvää kustannuspainetta Lapin hyvinvointialueelle jatkossa.

Tulevaisuudessa tulee olla valmiutta reagoida mahdolliseen laskutuksen muutokseen, jotta rajat ylittävä apu hätätilapotilaiden hoitoon on mahdollista.

Jari Pirnes
ensihoidon vastuulääkäri

Jukka Angerman
vastuualuejohtaja

Markku Alalahti
ensihoidon asiantuntija

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 9 § mukaan vireillepanossa ja asian muussa käsittelyssä vaatimuksen kirjallisesta muodosta täyttää myös viranomaiselle toimitettu sähköinen asiakirja. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.